

Matumuuna Inatsisartut suleriaasianni § 33 malillugu aalajangiiffisassatut siunnersuut imaattoq Naalakkersuisut saqqummiuppaat:

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip aamma pisortat ingerlatsinerat pillugu inatsisip allanngortinnejarneri pillugit inatsisissatut siunnersuutip (Allagaatinik takunnissinnaatitaaneq, pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermut atatillugu eqqartuunneqarnissamut imaluunniit pillagassanngortitsinissamut suliassanngortitsinermut atatillugu politiinit, unnerluussisussaatitaasunit imaluunniit eqqartuussivinnit inuup kiffaanngissusianut pinngitsaaliilluni akuliunnerit aallartinneqarnerat, ilisimannittut kinaassusaasa isertuunneqarnerat aamma digitaliusumik nalunaarutiginnineq aamma piuminarsakkamik digitaliusumik nalunaarutiginnineq) Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut (Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Tunngavilersuut

Kalaallit Nunaanni qallunaat akisussaaffigalugit suliassaqarfisa ineriertortinnejarnissaat pillugit naalakkersuisut Namminersorlillu Oqartussat suliaqarneranut ilaatillugu inatsisissatut siunnersuut suliarineqarpoq aamma pinerluttulerinermi sulianik suliarinnittarnerup pitsaanerpaamik ingerlanneqartarnissaanik aamma Kalaallit Nunaanni ullumikkut siunissamilu pinerluttuliornerit ulorianartullu qanoq issinnaasut naatsorsuutigineqarsinnaasut eqqarsaatigalugit, Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip ullutsinnut naleqquttuunissaa siunertaraa. Siunnersuut taamaalilluni politiinit eqqartuussivinnillu kissaatigineqartunik arlalinnik imaqarpoq, aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit kissaatit taakku atortuulersinnejarnissaat innersuussutigisimavaat.

Annertunerpaamik isertuaatsuunissap aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit sulinerannik paasisimasaqarnissap qulakteerneqarnissaa siunertaralugu, illuatungaani tamat eqqartuussutit pillugit allagaatinik takunnissinnaatitaanerisa annertusarnejarnissaat inatsisissatut siunnersuutikkut siunnersuutigineqarpoq.

Illuatungaatigut ilungersunartumik aamma aaqqissuussaanerusumik pinerluttuliornerup sunniuteqarluartumik akiorneqarnissaat qulakteerniarlugu, kiisalu ilisimannittut illersorneqarnerat pitsangorsarniarlugu, politiit pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanissamut periarfissaasa pitsangorneqarnissaat, inatsisissatut siunnersuutikkut siunnersuutigineqarpoq. Suliassaqarfinni ataani taaneqartuni qallunaat eqqartuussisarnermik inatsisaanni malittarisassanut inatsisissatut siunnersuut naapertuuppoq.

Tamanna siunertaralugu illersuisup aamma pasineqartup allagaatinik takunnissinnaatitaaneranni ilaatigut killilersuisoqarnissa siunnersuutigineqarpoq. Suliap aalajangiiffigineqarnissaanut uppermarsaatit pingaarutilit unnerluunneqartumit saqqummiunneqarsinnaanerat attorneqartussajunnaarlugu siunnersuut taamaalluni ilusilersugaavoq. Illersuisup pasineqartullu allagaatinik takunnissinnaatitaaneranni killiliineq eqartuussiviup aalajangiineratigut pissasoq, aamma atortussani allagaatinik takunnissinnaatitaanerup killinerneqarnissa pillugu apeqquteqarfiusuni allagaatinik takunnissinnaasumik illersuisumik immikkut ittumik, aamma eqartuussivimmut illersuisup pasineqartullu atortussani allagaatinik takunnissinnaatitaanerannut killilersuinissamut akerliulluni oqaaseqartartussamik ivertitsisoqarnissa aammattaaq siunnersuutigineqarpoq.

Oqarasuaatip angallattakkap ikumasup, pasineqartumit atorneqartutut isumaqarfigineqartup, sumiissusia pillugu paasissutissanik pissarsiniarnermik suliaqarneq pillugu Kalaallit Nunaanni eqartuussisarnermik inatsimmi inatsisitigut malittarisassanik erseqqissunik ilanggussisoqarnissa aammattaaq siunnersuutigineqarpoq. Pinerluttoqarsimaneranik paasinianermut atatillugu oqarasuaatip angallattakkap ikumasup, pasineqartumit atorneqartutut isumaqarfigineqartup, sumiissusia pillugu paasissutissanik pissarsiniarnermik suliaqarneq pillugu siunnersuutikkut erseqqissumik piarfissaliisummik politiit tunineqarput, kisianni tamatuma peqatigisaanik politiit taamaaliorzinnaanermik atuinissaannut, aamma eqartuussiviup aalajangiineranik pissarsinissaannut aamma akuliuffigineqartumut illersuisumik ivertitsinissaq pillugu piumasaqaatinik aalajangersaasoqarpoq.

Tunniussisussaatitaanerup peqqussutigineqarnera pillugu eqartuussiviup ataatsimik aalajangiinerani, uiguleriaani akiliineq malinnaaviginiarlugu politiit tunniussisussaatitaanerup peqqussutigineqarnera pillugu aningaaserivinnut il.il. peqqussuteqarsinnaanerat, aamma pisut ilaanni eqartuussiviup aalajangernera pissarsiareqqaarnagu aningaaserivinnut il.il. tunniussisussaatitaanerup peqqussutigineqarnera pillugu malittarisassanik eqqussisoqarnissa aammattaaq siunnersuutigineqarpoq. Ingammik aningaasaqarnikkut pinerluttuliornernik, matumani pinertuliornernit (ingasattunit) allanit pissarsianit malunnarunnaarsaaneq ilanggullugu, politiit pinerluttoqarsimaneranik paasinianerisa sunniuteqarluarnerulernissaat siunnersummi aammattaaq siunertarineqarpoq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 7-imik aamma 8-mik (naalagaaffiup isumannaatsuunissaanut imaluunniit naalagaaffiup inatsit tunngaviusoq malillugu aaqqissuussineranut pinerluttuliornernut, pinerliiniarnernut il.il.) piaaraluni unioqqutitsinerit pilligit pinerluttoqarsimaneranik paasinianerni, suliami piviusumi tassani piumasaqaatitaqanngitsumik sivisuumik sivisussusilimmik inissiisarfimmi inissiisoqarnissa ilimagineqaraluartoq apeqquaatinngagu, inuup nakkutigineqarani inummut allamut nalunaaruteqarsinnaatitaaneranut akuliunnertut imaluunniit immikkut ittumik piumasaqaatalimmik pinngitsaalilluni akuliunneq nakkutiginninnertut iluseqartoq, periarfissaasariaqartoq, aammattaaq siunnersuutigineqarpoq.

Pisinnaatitaanani pinngitsaaliilluni akuliunneq siunissami eqqartuussivimmit Inatsiseqarnermut ministereqarfimmuunngitsoq Rigsadvokatimut nalunaarutigineqassasoq aamma siunnersuutigineqarpoq. Taamaattoq pisinnaatitaanani pinngitsaaliilluni akuliunnerit Politiets Efterretningsstjeneste-mit suliarineqartut suli Inatsiseqarnermut ministereqarfimmut nalunaarutigineqassapput. Pisinnaatitaanani akuliunnerit pillugit nalunaarutiginninnerit tiguneqartut malitseqartitsivigineqarnerisa sunniuteqarluarnerulernissaat siunnersummi siunertarineqarpoq.

Inatsimmik ingasattumik unioqqutitsinermi imaluunniit politiit pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanermanni periaaserisaat pillugit paassisutissat allanut oqaatigeqquaanngitsut illersorneqarnissaannut qajassuussinerit tamanna pissutissaqartippassuk, pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanermi ingerlasumi pinngitsaaliilluni akuliunnerit naammassisimasut pillugit nalunaarutiginninnerit aamma kinguartinneqarsinnaasut imaluunniit ilanngunneqarsinnaanngitsut, aammattaaq siunnersuutigineqarpoq. Nalunaarutiginninnerup kinguartinneqarnissa imaluunniit ilanngunneqannginnissa pillugu eqqartuussivik aalajangiinissamut piginnaatitaammat allanngungnilaq. Pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanerup ingerlasup imaluunniit politiit pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanermanni periaasiisa ersersinneqarnerisigut, pinngitsaaliilluni akuliunnerup naammassereersup nalunaarutigineqarnerata politiit ingasattumik pinerluttuliorneq alla pillugu pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanerisa akornuserneqarnissaata ingalassimaneqarnissa siunnersummi siunertarineqarpoq.

Internettikkut nittartakkat, taakkuninnga qarasaasiaq atorlugu pinerluuteqarnernut ilutsit erseqqissumik taasat pillutik, politiit matusinissaat pillugit malittarisassat eqqunneqarnissaat aammattaaq siunnersuutigineqarpoq. Ilaatigut qarasaasiakkut pinerluttuliornermi eqquaasinaasut peqquserlunnernut, unioqqutitsilluni allap qarasaasiaanut pulanernut il.il. illersorneqarnissaat siunnersummi siunertarineqarpoq.

Radiokkut aallakaatitsinernik- imaluunniit nalunaarasuartaatitigut atassuteqaatinik politiit akornusersuisinnaanerat imaluunniit atassutaarutititsisinnaanerat imaluunniit immikkut ittumik pisuni tv-kkut nakkutiginninnermik tigusisinnaanerat pillugu malittarisassanik eqquissisoqarnissa aammattaaq siunnersuutigineqarpoq. Assersuutigalugu pisoq pissagaluarpat, pinerliiniat saassussisinnaanerat pitsaaliorniarlugu nalaagaaffiup sinnerani atortut taakku atorneqarnerisut periarfissanik taakkuninnga Kalaallit Nunaanni politiit atuisinnaanerannik tunineqarnissaat siunnersummi siunertarineqarpoq.

Ilisimannittut kinaassusaasa isertuunneqarnissaat pillugit malittarisassat eqqunneqarnissaat naggataagut siunnersuutigineqarpoq. Ilisimannittup kinaassusaata unnerluutigineqartumut isertuunneqarsinnaanera, tassani unnerluunneqartup illersorneqarneranut ilisimannittup kinaassusaata ilisimaneqarnissa pingaaruteqarnani, aamma ilisimannittup isumannaatsuunissaanut qajassuussinerit ilisimannittup kinaassusaata isertuunneqarnissa

pisariaqartilissagaa, siunnersuummi pineqarput. Illersuisup ilisimannittup kinaassusia ilisimassavaa, aamma ilisimannittut kinaassusaat ilisarineqarsinnaajunnaarsillugu nassuaateqartitsineq pillugu eqqartuussiviup aalajangiinera, immikkut aalajangeqqitassanngortinnejarsinnaavoq. Unnerluunneqartumit imaluunniit inunnit ilisimannittumut attaveqartunit pillaatitut akiniutinut ilisimannittut illersorneqarnissaat siunnersuummi siunertarineqarpoq.

Tamatuma saniatigut digitaliusumik nalunaarutiginninneq aamma piuminarsakkamik digitaliusumik nalunaarutiginninneq pillugu malittarisassanik ilangussisoqarnissaat siunnersuutigineqarpoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermi aamma digitaliusumik attaveqatigiinnerup atorneqarnerani periarfissat massakkut atuuttut iluaqutaasinjaasunngortinnejarniassammata. Eqqartuussiviit, politiit aamma unnerluussisussaatitaasut digitaliusumik nalunaarutiginnissinnaanerat aamma piuminarsakkamik digitaliusumik nalunaarutiginnissinnaanerat inatsisissatut siunnersuutip tunniuppa. Taamaaliorsinnaanermut tekniskiusumik periarfissat pissarsiarineqarpata, aatsaat digitaliusumik nalunaarutiginnissinnaanerup aamma piuminarsakkamik digitaliusumik nalunaarutiginnissinnaanerup oqartussaasunit atorneqarsinnaalernissaat periarfissarilissavaat. Ajornanngippat oqartussaasunut assigiinngitsunut aamma taama tullerillutik, digitaliusumik nalunaarutiginnissinnaaneq aamma piuminarsakkamik digitaliusumik nalunaarutiginnissinnaaneq, piffissat assigiinngissinnaapput.

Missingiummut Naalakkersuisut oqaaseqaataat

Suliassaqarfiiit qallunaat naalakkersuisa akisussaaffigisaasa sunniuteqarluartumik suliaqarfingeqarnissaasa ullutsinnullu naleqquttuunissaasa qulakkeerneqarnissaat Naalakkersuisunit annertuumik pingaartinnejarsinna. Tamatuma peqatigisaanik politiit pinerluttuliorerit paasineqarnissaannut pisariaqartinneqartunik sakkussaqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat pingaaruteqarpoq.

Anguniakkat anguneqarnissaannut eqqartuussisarnermik inatsimmi aalajangersakkat arlallit ilanngunneqarnissaat pillugu oqartussaasunit taamaalilluni tamanna kissatigineqarpata, taamaaliorneq soorunami Naalakkersuinit tapersorsorneqassaaq.

Piffissami annertusisamik annertunerusumillu pinerluttuliorfiusumi, tassani pinerluttuliorut tsumassarseriataallaqqissiartorfianni, aamma pinerluttuliorneq internettimi ineriertortillugu, pinerluttuliorut malersorneqarnissaannut tunngavissat pisariaqartinneqartut pilersinneqarnissaat pingaaruteqarpoq.

Pisortanut aningasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutissat

Aallaaviatigut eqqartuussutit aalajangiinerillu, inatsit malillugu tunngavilersugaasussat, pilligit kikkulluunniit killilersugaanngitsumik allagaatinik takunnissinnaatitaanissaat, inatsisissatut siunnersuutip kinguneraa. Ullumikkumut naleqqiullugu eqqartuussiviit eqqartuussutit aalajangiinerillu pilligit allagaatinik takunnissinnaatitaaneq pillugu noqqaassutinik amerlanerusunik tigusinissaat naatsorsuutigineqassaaq, taamaattoq noqqaassutit qanoq

amerlatigissanersut missingersorneqarnissaat periarfissaqanngilaq. Akerlianilli eqqartuussiviit takussutissiat allatut suussuseqartut pillugit allagaatinik takunnissinnaatitaaneq pillugu noqqaassutinik ikinnerusunik tigusinissaat, inatsisissatut siunnersuutip kinguneraa.

Eqqartuussivinni unnerluussisussaatitaasunilu allagaatinik takunnissinnaatitaaneq pillugu malittarisassatut siunnersuutigineqartut qanoq annertutigisumik suliassanik amerlanerusunik pilersitsinissa aalajangissallugu ajornakusoorpoq. Taamaattoq ataatsimut isigalugu eqqartuussivinnut unnerluussisussaatitaasunullu tamatuma suliassanik amerlanerusunik pilersitsinissa ilimagineqartariaqarpoq. Suliassat amerlineri taakku aningaasaliissutit killiussat iluanni suliarineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermut atatillugu eqqartuunneqarnissamut imaluunniit pillagassangortitsinissamut suliassangortitsinermut atatillugu politiinit, unnerluussisussaatitaasunit imaluunniit eqqartuussivinnit inuup kiffaanngissusianut pinngitsaaliilluni akuliunnerit aallartinneqarnerat pillugu eqqartuussisarnermik inatsimmi aalajangersakkat arlallit nutarterneqarnerat, aamma Kalaallit Nunaanni ilisimannittut kinaassusaasa isertuunneqarnissaat pillugit malittarisassat ilanngunneqarnerat aammattaaq inatsisissatut siunnersuutip kinguneraa. Politiit, matumani Politiets Efterretningstjeneste ilanngullugu, ilaatigut Kalaallit Nunaanni ilungersunarnerusunik aamma aaqqissugaanerusunik pinerluttuliorerit pinerluttoqarsimaneranik paasiniaaffiginissaannut pitsaunerusumik periarfissaqalernerat aamma pisut naleqquttut pilissagaluarpata, isumannaatsuuunissamut sioorasaarinerit, pisisinnaasut, akiorneqarnissaat, soorlu aamma unnerluussisussaatitaasut pinerluttuliornermik suliat naammassineqarnissaannut pitsaunerusumik periarfissaqalernissaat, inatsisit allanngortinneqarnerisa taakku kingunerissavaat. Pinerluttoqarsimaneranik paasiniaaneq aamma uppermarsaasersuineq pillugu inatsisit allanngortinneqarnissaannut siunnersuutit taakku imminneq aningaasatigut atortuulersitsinermulluunniit tunngasunik politiinut, unnerluussisussaatitaasunut imaluunniit eqqartuussivinnut sunniuteqartussaanngillat. Pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanernut periarfissat atorneqarnerulernerat, ullumikkut taamaallaat ilaannakoortumik periarfissaliissutigineqartut, assersuutigalugu oqarasuaatip angallattakkap ikumasup, pasineqartumit atorneqartutut isumaqarfigineqartup, sumiissusia pillugu paassisutissanik pissarsiniarnermik suliaqarneq, kisianni aningaasartuutinik annertunerusunik kinguneqarsinnaavoq, taakkulu aningaasaliissutit killiussat iluanni suliarineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Kommuninut inatsisissatut siunnersuut aningaasatigut atortuulersitsinermulluunniit tunngassuteqartumik kinguneqassanngilaq.

Namminersorlutik inuussutissarsiutilinnut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutissat

Internettikkut nittartakkat matuneqarnerisa ajornaatsumik naammassineqarnerannut atatillugu, internettimik tuniniaasunut internettikkut nittartakkat matuneqarnerat pillugu siunnersuut aningaasatigut allaffissornikkullu annikinnerusumik kinguneqarsinnaavoq.

Oqarasuaatip angallattakkap ikumasup, pasineqartumit atorneqartutut isumaqarfingeqartup, sumiissusia pillugu paasissutissanik pissarsiniarnermik suliaqarneq, oqarasuaatip angallattakkap sumiissusersinissa pillugu paasissutissanik pissarsinertut iluseqartoq, pillugu siunnersuutip, oqarasuaatip angallattakkap ikumasup, pasineqartumit atorneqartutut isumaqarfingeqartup, sumiissusia pillugu paasissutissanik pissarsiniarnermik suliaqarnerit piviusut naammassineqarnerannut atatillugu nalunaarasuartaatinik neqerooruteqartartunut aallaaviatigut allaffissornikkut aningaaartuutinik kinguneqassaaq. Ullumikkut oqarasuaatip angallattakkap ikumasup, pasineqartumit akorneqartutut isumaqarfingeqartup, sumiissusia pillugu paasissutissanik pissarsiniarsinnaaneq ullumikkut tekniskiusumik periarfissaareermat, tassunga atatillugu maluginiarneqassaaq.

Namminersorlutik inuussutissarsiutilinnut allaffissornikkut aningaasaqarnikkulluunniit inatsisisatut siunnersuutip allakkut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutissat
Soqanngilaq.

Naligiimmik pineqarnermut tunngasumik sunniutissat
Soqanngilaq

Tusarniaaneq

Tusarniaanermik ingerlatsineq Inatsiseqarnermut ministereqarfiup suliarisimavaa, tassanilu Kalaallit Nunaanni oqartussat attuumassuteqartut ilanngunneqarsimapput. Siunnersut piffissami 14. december 2023-imiit 18. januar 2024-imut tusarniutigineqarsimavoq.

Ilanngussat

1. Eqikkaaneq
2. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip aamma pisortat ingerlatsinerat pillugu inatsisip allanngortinneqarneri pillugit inatsisisatut siunnersuut (Allagaatinik takunnissinnaatitaaneq, pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermut atatillugu eqqartuunneqarnissamut imaluunniit pillagassanngortitsinissamut suliassanngortitsinermut atatillugu politiinit, unnerluussisussaatitaasunit imaluunniit eqqartuussivinnit inuup kiffaanngissusianut pinngitsaaliilluni akuliunnerit aallartinneqarnerat, ilisimannittut kinaassusaasa isertuunneqarnerat aamma digitaliusumik nalunaarutiginnineq aamma piuminarsakkamik digitaliusumik nalunaarutiginnineq)
3. Tusarniaanermut nalunaarsuutit oqaasertalersukkat